

Siekis – puoselėti lietuviškos ugnį

Lietuviškos idėją skelbia atvira širdimi

Rasa Statulevičienė

JAV Lietuvių bendruomenės Krašto valdybos narė, Kultūros reikalų tarybos pirmininkė, Pasaulio lietuvių centro tarybos narė, daugiau kaip 16 metų vadovauja tautinių šokių grupei „Suktinis” – visa ši Giedrės Elekšytės Kniežos veikla susijusi su lietuviškos puoselėjimu.

– Giedre, kada ir kaip gimė tokia stipri meilė Lietuvai, lietuviškai kultūrai?

– Manęs dažnai to klausia, tačiau aš nerandu atsakymo. Manau, kad meilė lietuviškai negimė kuriame nors mano gyvenimo etape, aš tiesiog su ja užaugau. Lietuvoje baigiau Klaipėdos Juozo Karoso muzikos mokyklos Liaudies muzikos skyrių. Visą savo gyvenimą Lietuvoje grojau kanklėmis, kartu su liaudies muzikos kolektyvu apkeliavome didžiąją dalį Europos. Dalyvaudama koncertiniuose turuose susitikdavau su kolektyvais iš įvairiausių šalių. Jau tada su begaliniu pasididžiavimu širdyje nešdavau Lietuvos vėliavą – nuo mažų dienų didžiavausi mūsų šalimi ir kultūra.

– Kiek jums svarbus lietuviškas identitetas?

– Man liūdna, kai keliaujantieji per Pietų Ameriką žavisi Perų ar Meksikos audinių raštais, juodoju moliu, audėjų išaustais šaliais arba pasineria į Rytų filosofiją. Juk mes kaip tauta taip pat turime sukūrę unikalius raštus, kartais net sudėtingesnius audimus. Gal mūsų kūrinių spalvos nėra tokios ryškios kaip kitų šalių, labiau žemiškos, bet jos turi reikšmę ir prasmę, kodėl sukurtos būtent tokios. Mūsų protėviai naudojo tokią pat keramiką, molį, o pasigilinę į pagonybę, atrastume ir meditacijas, ir bendravimą su dvasiomis bei dievais.

– Meilę ir pasididžiavimą savo gimtąją šalimi perteikiate Amerikoje garsindama lietuvišką meną, šokį, dainas...

– Labai noriu, kad Lietuvos kultūra būtų matoma visoje Amerikoje. Tikiuosi, kad pavyks įgyvendinti projektą ir parodyti lietuvių autoriaus sukurtą projekciją ant Merchandise Mart sienos. Džiaugiuosi, kad mūsų kolektyvai dalyvauja Padėkos dienos ryto parade, kurį tiesioginiame eteriye stebi daugiau kaip 9 milijonai žmonių. Atrodytų, kad tos dvi tiesioginio eterio minutės yra niekas, bet iš tiesų tai labai didelis žinomumas Lietuvai.

2026 metais Chicago vyks Šokių šventė. Būsiu jos organizacinio komiteto pirmininkė. Noriu, kad visas Chicago didmiestis pamatytų šią lietuvių šventę, kad suvažiuotų kuo daugiau mūsų tautiečių, o miesto pastatai būtų apšviesti trispalvės spalvomis. Noriu, kad mūsų šalis ir tauta būtų matomos.

– 2023-siais metais Užsienio reikalų ministerija apdovanojo jus garbės ženkle medaliu už ypatingus nuopelnus puoselėjant lietuviybę užsienyje, skatinant užsienyje gyvenančių lietuvių įsitraukimą į Lietuvos gyvenimą ir gerovės joje kūrimą. Ką jums reiškia šis apdovanojimas?

– Viskas, ką darau dėl lietuviybės, darau iš idėjos, didžiuodamasi, kad esu lietuvė, mylėdama savo šalį, jos kultūrą, papročius. Noriu perteikti tą meilę kitiems žmonėms, parodyti, koks unikalus yra mūsų gimtasis kraštas, kokie gabūs ir talentingi yra lietuviai. Neslėpsiu, džiugu, kai mūsų nuveiktus darbus pamato ir įvertina. Visada labai skatinu pastebėti ir skatinti jaunos gabius žmones. Man liūdna, kai žmonės visą gyvenimą sukasi šioje veikloje ir būna apdovanojami vos ne prieš mirtį arba dar baisiau – jau po mirties. Labai viliojosi, kad vis dažniau bus pastebėti jauni, gabūs, daug nuveikę talentingi žmonės, kad jų veikla ir pastangos bus laiku įvertintos. Juk aktyviai ir nelengvai dirbant ir nesulaukiant reakcijos, gali nusvirtinti rankos. Sąmoningai sukūrėme vaikų talentų konkursą, kad mažieji pamatytų, jog tos nesustojančios, varginančios repetitijos, tas sunkus darbas atsiperka įvertinimais, apdovanojimais. Norisi, kad vaikai suprastų, jog jų pastangos ir rezultatas yra matomas ir labai svarbus.

– Jūs išties esate įsitraukusi į daugybę lietuviškos veiklos sričių. Iš idėjos, neatlygintinai, vardan lietuviybės kartais dirbate po 70 valandų per savaitę. Neabejoju, šią veiklą lydi ne tik džiaugsmingos akimirkos, bet ir nelengvi iššūkiai. Kas skatina jus eiti į priekį?

– Esu labai laiminga, kad galiu daryti tai, kas man teikia begalinį džiaugsmą. Smagu, kai matau į lietuviškus renginius ateinančius žmones, kuriems tai būna puiki proga susitikti su lietuviais, pabūti drauge. Tai skatina mane nesustoti.

O iššūkių aš nebijau. Žinau, kad viskas yra išsprendžiama ir padaroma. Atsakomybė, tvirtas charakteris mane skatina spręsti problemas, ieškoti sprendimų ir darbus atlikti iki pabaigos, nesislėpti nuo kylančių nepatogumų. Jeigu apsiimu ką nors daryti, iš anksto žinau, kad projektą įvykdysiu iki galo. Daugumos projektų nedarau viena, tai komandinis darbas, į kurį kiekvienas žmogus įdeda savo talentą, žinias, gabumus ir padeda pasiekti norimą rezultatą. Tikiu, kad reikiami žmonės ateina reikiamu metu ir iš bendro darbo gimsta tai, kas kitus priverčia žavėtis, nesvarbu ar tai iš Lietuvos atvežtas miuziklas, ar konferencija, ar tvarkomas Pasaulio lietuvių centro vestibulius.

– Pati aktyviai įsitraukusi į lietuvišką veiklą, savo pavyzdžiu užkrečiate ir kitus. Ką norėtumėte palinkėti tiems žmonėms, kurie laikosi atokiau nuo lietuviškos bendruomenės?

– Atrasti save toje lietuviškoje veikloje, kurioje jiems būtų gera. Yra daugybė lietuvių organizuojamų užsiėmimų įvairiausiose srityse – sporte, šokiuose, dainavime, mene, savanorystėje. Dalyvavimas juose ne tik suteikia džiaugsmą, pilnatvę, bet ir apdovanoja naujomis pažintimis. Savo tautiečiams linkėčiau būti atviriems ir nebijoti išbandymų.